

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Факультет суспільно-гуманітарних наук

Кафедра політології та соціології

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Рішенням вченої ради Факультету суспільно-гуманітарних наук протокол №2 від 19 вересня 2024 р.

Голова Олена АЛЕКСАНДРОВА

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО НАПИСАННЯ, ОФОРМЛЕННЯ ТА ЗАХИСТУ КУРСОВИХ РОБІТ

для студентів

спеціальності

052 Політологія

рівня вищої освіти

першого (бакалаврського)

освітньої програми

052.00.01 Політологія

Київ – 2024

Затверджено на засіданні кафедри політології та соціології Факультету суспільно-гуманітарних наук Київського столичного університету імені Бориса Грінченка (Протокол № 2 від 17 вересня 2024 р.).

Методичні рекомендації до написання, оформлення та захисту курсових робіт для студентів спеціальності 052 «Політологія першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньої програми 052.00.01 Політологія / Ощипок І.Ф., Панасюк Л.В. Київ: Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, 2024. 28 с.

Укладачі:

Ощипок Іван Федорович, доктор філософії за спеціальністю 052–Політологія, доцент кафедри політології та соціології Факультету суспільно-гуманітарних наук Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

Панасюк Леонід Валерійович, доктор політичних наук, доцент, доцент кафедри політології та соціології Факультету суспільно-гуманітарних наук Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

Зміст

Вступ.....	4
1. Організація роботи над курсовими дослідженнями.....	7
2. Вимоги до структури курсової роботи.....	8
3. Робота над рукописом.....	11
4. Вимоги до оформлення роботи.....	13
5. Рецензування і захист курсової роботи.....	17
6. Критерії та шкала оцінювання курсової курсової роботи.....	18
7. Рекомендована література.....	21
Додатки.....	23
Додаток А. Зразок оформлення титульної сторінки роботи.....	23
Додаток Б. Зразок оформлення змісту.....	24
Додаток В. Орієнтовна тематика курсових робіт з політичної теорії (II курс) Орієнтовна тематика курсових робіт з прикладних політичних студій (III курс).	25
Додаток Г. Зразок оформлення відгуку наукового керівника на курсову роботу.....	28

ВСТУП

Національна доктрина розвитку освіти в Україні акцентує на важливості вдосконалення навчально-виховної роботи у вищих навчальних закладах освіти, необхідності оновлення форм, змісту та методів навчання і виховання студентів. Написання і захист курсових робіт є важливою ланкою у системі навчання та виховання майбутнього фахівця-політолога.

Виклики часу, пов'язані з трансформацією політичної системи України та світового політичного процесу, вимагають формування нової генерації політологів, що володіють основоположними та всебічними знаннями всіх аспектів політичної сфери. Для підготовки майбутнього фахівця-політолога важливим є зв'язок теорії із практикою, апробація здобутих знань та вмінь у власних навчальних і наукових доробках. Одним з інструментів реалізації навчальної мети є написання курсової роботи, яка є одним із видів науково-дослідної роботи. Завдяки цьому студенти можуть застосовувати набутий досвід, здійснювати аналітичне дослідження, опрацьовувати самостійно джерела, формулювати та перевіряти гіпотези. Метою написання курсової роботи є формувати у студентів навичок проведення самостійного наукового дослідження та творчої самостійної роботи. Сприяє оволодінню загальнонауковими і спеціальними методами наукових досліджень, поглибленому вивченню досліджуваної теми і виконується у відповідності до навчального плану.

Таким чином, курсова робота є індивідуальним творчим завданням студентів, яке самостійно виконується ними за допомогою консультацій *наукових керівників* з числа науково-педагогічних працівників випускової кафедри політології та соціології.

Курсова робота є однією з головних форм навчальної діяльності і обов'язковою складовою частиною процесу науково-методичної і професійної підготовки майбутнього політолога.

На другому курсі в освітній програмі «Політологія» запланована курсова робота з політичної теорії, на третьому курсі – з прикладних політичних студій.

Написання курсової роботи з політичної теорії та прикладних політичних студій спрямоване на формування наступних компетентностей за освітньою програмою:

ЗК-01	Знання предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК-03	Здатність бути критичним і самокритичним.
ЗК-05	Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
СК-01	Здатність використовувати категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.

СК-02	Здатність застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки.
СК-03	Здатність описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.
СК-04	Здатність застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності.
СК-05	Здатність аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.
СК-06	Здатність аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.
СК-07	Здатність застосовувати теорії та методи прикладної політології, політичних комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у професійній діяльності.
СК-08	Здатність конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати політологічні дослідження з використанням сучасних методів, технологій та інструментарію політичного аналізу.
СК-09	Здатність презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень для фахівців та нефаківців.

Виконання курсової роботи з політичної теорії та прикладних політичних студій передбачає наступні програмні результати навчання за освітньою програмою:

РН-01	Розуміти предметну область, етичні та правові засади професійної діяльності.
РН-03	Вміти критично мислити у сфері професійної діяльності.
РН-05	Вміти використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.
РН-08	Вміти використовувати базовий категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.
РН-10	Вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.

PH-11	Застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності.
PH-12	Вміти аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.
PH-13	Вміти аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.
PH-14	Застосовувати теорії та методи прикладної політології, політичних комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у професійній діяльності.
PH-15	Конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати політологічні дослідження з використанням сучасних методів, технологій та інструментарію політичного аналізу.
PH-16	Презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень фахівцям і широкій аудиторії, засобам масової інформації, експертам з інших галузей знань

Студенти обирають теми наукових робіт з переліку запропонованого кафедри. Оцінювання курсової роботи відбувається у вигляді відкритого захисту курсової роботи перед фаховою комісією.

Курсові роботи виконуються з метою закріплення, поглиблення і узагальнення знань, отриманих студентами за час навчання та їх імплементація до комплексного вирішення конкретного фахового завдання.

Найкращі курсові роботи рекомендуються до участі у конкурсах наукових робіт, матеріали курсових робіт у вигляді тез використовуються на виступах на наукових конференціях чи методичних читаннях, круглих столах, а також для друку у збірках фахових наукових праць. За допомогою таких заходів у студентів формуються інші важливі вміння: гідно презентувати свій науковий доробок, публічно захищати запропоновані ідеї та тези, долати страх перед аудиторією.

Розширені та доповнені курсові проекти можуть стати підґрунтям майбутніх кваліфікаційних (бакалаврських та магістерських) робіт студентів. Ці види науково-дослідних робіт є послідовними ступенями фахової підготовки студента-політолога. Водночас, перехід до вищого ступеня передбачає якісні та кількісні зміни: розширення кола наукової літератури, використаних джерел і опрацьованих досліджень, комплексний аналіз досліджуваних проблеми і постановку нових завдань дослідження.

Оформлення будь-якої науково-дослідної роботи, є яскравим показником якості виконання наукового дослідження, загальної культури та старанності студента. Кінцевий і відповідальний етап науково-дослідного процесу залежить від знання правил оформлення науково-дослідної роботи, що допоможе уникнути недоліків та недоробок при написанні наукової роботи.

1. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ НАД КУРСОВИМИ ДОСЛІДЖЕННЯМИ

Орієнтовна тематика курсових робіт узгоджується та схвалюється на початку кожного навчального року випусковою кафедрою, після чого відбувається закріплення тем за студентами і призначається науковий керівник для того, щоб студенти мали час та можливість для підготовки до виконання наукової роботи (див. додаток В).

Тематика наукових робіт затверджується на засіданні кафедри. Студентові надається також право запропонувати власну тему, яка може бути схвалена за умови її актуальної науковості. Під час виконання роботи її тема може уточнюватися за згодою із науковим керівником.

Вибір теми наукового дослідження повинен ґрунтуватися її актуальністю, власними науковими інтересами студента і можливостями доступу до джерел інформації. Студентам бажано якомога раніше, ще на молодших курсах, визначитися з колом своїх наукових інтересів, які послідовно впродовж навчального процесу будуть включені у зміст курсової, а, згодом, і кваліфікаційної робіт.

Після визначення теми студентам проводять першу настановчу консультацію з науковими керівниками. Під час проведення консультації визначаються: загальні вимоги до роботи, порядок й терміни її виконання, орієнтовний план, обсяг, структура та зміст, основна література та інші джерела, які підлягають вивченню, тощо. Після цього студент користується настановами наукового керівника згідно визначеного графіку консультацій. Курсову роботу треба виконувати згідно затвердженого графіку і за кожний етап роботи студент повинен звітувати науковому керівникові.

Для успішного виконання наукової роботи необхідно чітко планувати розподіл часу і послідовність дій дослідника. Розпочинати написання роботи слід зі складання *робочого плану*, в якому необхідно попередньо визначити проблематику дослідження та ймовірну структуру майбутньої роботи. Надалі складається *план-конспект* роботи з послідовним викладом досліджуваних питань, за якими послідовно систематизуватиметься зібраний матеріал. У творчому науковому дослідженні план роботи має бути гнучким та відкритим для доповнень. Планування наукової роботи студента-дослідника має здійснюватися спільно з науковим керівником.

Матеріалами для написання курсової роботи є наукові джерела та дослідження (монографії, статті, тези доповідей тощо).

Ефективна організація пошуку матеріалів за обраною для наукового дослідження темою вимагає використання довідкових апаратів бібліотек (каталогів, картотек, покажчиків, путівників, електронних баз даних тощо).

Вивчення наукових джерел має, як правило, такі етапи:

- загальне ознайомлення зі змістом,
- побіжний перегляд та аналіз усього тексту,
- послідовне читання матеріалу,
- конспектування матеріалів, що становлять особливий інтерес і

можуть бути процитовані,

- критичне оцінювання, редагування власних нотаток.

Науково-дослідна робота передбачає пошук, відбір і перевірку достовірності зібраних фактичних матеріалів. Добираючи проаналізовані факти, необхідно дотримуватися максимальної наукової об'єктивності. Відібраний та проаналізований фактичний матеріал необхідно зафіксувати, занотувавши його. Виписаний текст слід супроводжувати вказуванням джерела запозичення та його автора (статті, монографії, збірника наукових праць тощо), що полегшить його повторний пошук за необхідності. Зафіксований матеріал потрібно систематизувати. Систематизацію наукового матеріалу слід здійснювати впродовж усього процесу вивчення джерел дослідження.

2. ВИМОГИ ДО СТРУКТУРИ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота повинна мати наступні складові частини:

- титульний аркуш,
- зміст,
- вступ,
- основна частина (поділяється на кілька розділів та пунктів),
- висновки,
- список використаних джерел,
- додатки (за необхідності).

На *титульному аркуші* (див. додаток А) зазначаються:

- повна назва ЗВО, факультету/інституту кафедри (вгорі);
- найменування роботи (курсова),
- шифр і найменування спеціальності та освітнього рівня,
- тема роботи (посередині);
- прізвище, ім'я та по батькові студента (в родовому відмінку), номер (шифр) групи та курс, де він навчається (нижче);
- прізвище, ім'я та по батькові наукового керівника – вчене звання, науковий ступінь та посада (у називному відмінку);
- відомості про дату захисту роботи,
- відомості про оцінку роботи,
- місто і навчальний рік захисту (внизу сторінки).

Зміст подають на початку наукової роботи. Він містить найменування та номери початкових сторінок усіх розділів, підрозділів та пунктів, зокрема вступу, висновків до розділів, загальних висновків, додатків, списку використаної літератури (див. додаток Б).

Якщо в курсовій роботі використовується специфічна термінологія, а також маловідомі скорочення, символи, позначення і таке інше, то їх перелік потрібно подавати в роботі у вигляді окремого *списку скорочень*, який розміщують перед

вступом. Перелік потрібно друкувати двома колонками, в яких зліва за абеткою наводять приклади скорочення, а справа – їх детальне розшифрування. Якщо в курсовій роботі скорочення, спеціальні терміни, позначення, символи і таке інше повторюються менше трьох разів – тоді перелік списку скорочень не складають, а їх розшифрування наводять у тексті при першій же згадці.

У **вступі** розкривається суть і стан наукової проблеми (задачі) та її значущість, підстави і вихідні дані для розробки теми, обґрунтування необхідності проведення дослідження. Далі подається загальна характеристика роботи в такій послідовності:

- актуальність теми;
- мета і завдання дослідження;
- об'єкт і предмет дослідження;
- методи дослідження;
- структура роботи.

Актуальність теми фіксується шляхом критичного аналізу та порівняння з наявними розв'язаннями проблеми (наукової задачі), обґрунтовують актуальність і доцільність роботи для розвитку теорії і практики з відповідної галузі науки (зокрема політології) та стан її наукової розробки.

Висвітлення актуальності теми дослідження не повинно бути багатослівним. Досить кількома простими та короткими реченнями висловити головну сутність проблеми чи наукового завдання.

Також формулюється **мета наукового дослідження**, яка визначає наукове передбачення результату діяльності дослідника, **і завдання** дослідження, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети. Не слід формулювати мету як «дослідження», «вивчення», тому що ці терміни свідчать про спосіб досягнення мети, а не саму мету дослідження.

Об'єкт дослідження – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію та обране для дослідження.

Предмет дослідження визначається назвою роботи і міститься в межах об'єкта.

Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виокремлюється та його частина, яка є предметом курсового дослідження. Саме на предмет спрямована основна увага виконавця роботи, оскільки предмет дослідження розкриває тему наукової роботи, яка зазначається на титульному аркуші як її назва.

Перелік наукових **методів та підходів** дослідження подають для досягнення поставленої в курсовій роботі мети. Перечислювати їх відірвано від місту роботи не треба, а коротко та змістовно визначити, що саме досліджувалось тим чи іншим методом, що й надасть змогу пересвідчитися в логічності та прийнятності вибору саме цих підходів чи методів. Наприклад, порівняльно-критичний аналіз різноманітних концепцій, які досліджують обрану проблему в історико-філософському контексті; системний або структурно-функціональний підхід; діалектичний метод; інституційний, еволюційний або соціокультурний підходи тощо. Подібні методи та підходи дозволять молодим науковим дослідникам отримати якісні результати дослідження.

Структура роботи визначається метою і завданнями дослідження. Для повної характеристики структури курсової роботи варто вказати її складові частини: вступ, кількість розділів, висновки, список використаних джерел і досліджень (із зазначенням загальної кількості опрацьованих матеріалів), кількість додатків (при їх наявності), а також зазначити сукупний обсяг роботи у сторінках.

Наукове значення проведеного дослідження зазначається в узагальненні, уточненні та систематизації наукових даних, що впливають з теоретичного доробку дослідника.

Практичне значення полягає у формулюванні рекомендацій щодо подальшого використання отриманих результатів дослідження у конкретних сферах діяльності соціуму.

Основна частина курсової роботи складається, як правило, з трьох або чотирьох з розділів. У всіх розділах наукової роботи виклад матеріалу повинен містити концептуальну єдність, методологічну та стилістичну цілісність.

Кожний розділ роботи починають з нової сторінки. Перед основним текстом кожного розділу може передувати короткий опис вибраного напряму та обґрунтування застосованих методів дослідження. Розділи можуть поділятися на підрозділи. В кінці розділу обов'язково формулюються висновки із стислим викладенням результатів дослідження.

В огляді літератури (*перший розділ*) окреслюються головні етапи розвитку наукової думки з обраної проблематики, проводиться аналіз та осмислення опрацьованої студентом-дослідником використаної літератури за темою дослідження, а також певні висновки, які спонукають до виконання необхідних дослідницьких розвідок. Огляд повинен містити критичне обстеження джерел та наукової літератури з обраної теми, аналіз існуючих суджень на предмет дослідження (якщо такі існують), перегляд невирішених точок зору проблеми. Стисло та критично аналізуючи праці науковців, потрібно акцентувати і на тих питаннях, які залишились невирішеними а, отже, визначити їхнє місце у розв'язанні проблеми. Загальний обсяг використаних джерел та літератури не повинен перевищувати двадцять відсотків обсягу основної частини курсової роботи.

У *другому розділі*, як правило, обґрунтовують вибір напряму дослідження, наводять методи вирішення задач і їх порівняльні оцінки; розробляють загальну методологічну концепцію проведення дослідження, розкривають виконане дослідницьке завдання.

У наступних розділах з вичерпною повнотою викладаються результати власних дослідницьких надбань автора з висвітленням тих нових результатів, які він вносить у розробку проблеми. Дослідник також має дати оцінку повноти вирішення поставлених завдань, обґрунтування достовірності одержаних результатів, їх порівняння з аналогічними результатами зарубіжних та вітчизняних праць, а також обґрунтування потреби подальших досліджень. Виклад матеріалу повинен підпорядковуватися одній провідній ідеї, яку чітко визначив автор.

У **висновках** подаються найважливіші наукові результати, одержані в роботі, які підсумовують проведеному дослідницьку роботу. У висновках необхідно

наголосити на кількісних та якісних показниках здобутих результатів, обґрунтувати їх достовірність. Висновки повинні містити формулювання, які є відображенням власної думки автора роботи, а також рекомендації стосовно наукового та практичного використання отриманих результатів. У першому пункті висновків лаконічно та коротко оцінюють становище досліджуваного питання, надалі розкривають методи вирішення поставленої наукової проблеми, їхній практичний аналіз та значущість.

Список використаних джерел є елементом бібліографічного апарату, який містить бібліографічний опис використаних джерел і розміщується після результатів висновків. Бібліографічний опис повинен охоплювати всі використані джерела та літературу. Його розміщують в алфавітному порядку прізвищ, прізвищ перших авторів або заголовків українською мовою, потім в такому ж порядку розміщується література іноземними мовами, в кінці подаються інтернет-джерела чи інтернет-ресурси. Список використаної літератури повинен містити всі публікації вітчизняних і зарубіжних авторів, на які є посилання в роботі. Всі джерела потрібно вказувати тією мовою, якою вони видані. *Неприйнятним є переклад назв російських видань українською мовою.* Відомості про джерела, які включені до списку використаної літератури, подаються згідно з вимогами державного стандарту (ДСТУ 8302:2015) з обов'язковим наведенням назв праць.

В **додатки** включаються допоміжні матеріали, необхідні для повноти сприйняття роботи, це можуть бути таблиці, схеми, діаграми, фотографії, ілюстрації, цифрові дані тощо, які пов'язані з питаннями, що викладаються у дослідженні.

Додатки оформлюють як продовження роботи на наступних її сторінках, розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті. Кожний додаток повинен починатися з нового аркуша сторінки, мати заголовок, який друкується угорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Над заголовком з правої сторони рядка друкується слово «Додаток_» і велика літера, що позначає порядкову послідовність додатків, якщо їх декілька. Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь (наприклад, додаток А, додаток Б, додаток В тощо). Першому додатку має передувати аркуш, на якому великими літерами друкують слово «ДОДАТКИ».

3. РОБОТА НАД РУКОПИСОМ

Підготовка тексту наукової роботи розпочинається з написання чорнового рукопису, який згодом удосконалюється композиційно, насичується новою інформацією, і, зрештою, остаточно перетворюється на основний («чистовий») варіант. Працюючи над текстом, постійно треба стежити за тим, щоб не ухилитися від теми роботи та поступово наближатися до висновків.

Спочатку потрібно зосередитися на основній частині курсової роботи. Вступ і висновки наукового дослідження пишуться тоді, коли вже будуть осмислені та сформульовані результати виконаної роботи.

Існує декілька методів роботи над рукописом. Послідовний хід роботи передбачає перехід до написання чергового розділу тільки після завершення

опрацювання попереднього, але в такому випадку важко ефективно розподілити час дослідника, адже існує імовірність не виправданої затримки на якомусь одному розділі та втрати цілісного бачення теми.

Праця, орієнтована на цілісність, передбачає написання докладного загального плану-проспекту роботи з подальшим доопрацюванням окремих її розділів. Вибірковий спосіб роботи над рукописом передбачає написання окремих розділів у зручній для автора послідовності з подальшим підсумковим редагуванням усього тексту. Вибір методу роботи над рукописом залежить від особистих схильностей автора, а також обумовлюється особливостями наукового матеріалу, що перебуває в розпорядженні дослідника.

При роботі з науковими джерелами слід пам'ятати, що власне дослідження передбачає передусім критичний аналіз цих видань, а не механічне переписування чужих думок досліджуваних джерел без відповідних на те посилань. Саме критичний аналіз наукової літератури дає можливість визначити ще не вивчені сторони наукової проблеми і точно окреслити завдання свого дослідження. Автор роботи повинен вміти викласти свій погляд на шляхи вирішення обраної проблеми. При цьому потрібно показати свої вміння оперувати науковою термінологією, осмислювати ті наукові визначення, які найбільш точно характеризують проблему дослідження.

Використовувати цитати з наукових джерел без посилань на них забороняється.

Під час роботи з використаною літературою студент повинен користуватися різними видами каталогів: *систематичним* (назви джерел розташовані за галузями знань), *алфавітним* (назви творів розташовані в алфавітному порядку) та *предметним* (назви праць з конкретних проблем чи галузей науки). Крім того, за необхідності, потрібно звертатися до періодичних видань та офіційних державних документів. Посилатися слід на останні видання публікацій. На більш ранні видання можна посилатися лише в тих випадках, коли наявний у них матеріал не включений до останнього видання.

Посилання на наукові джерела в тексті роботи зазначаються у квадратних дужках порядковим номером цього джерела за бібліографічним списком (списком використаних джерел) і відповідною сторінкою, наприклад: [8, с. 88]. Цей запис означає, що студент посилається на роботу, яка значиться у списку літератури під номером 8, а матеріал взято зі сторінки 88 цього джерела. Переказ думок ряду авторів оформляється зазначенням у квадратних дужках номерів їх праць у бібліографічному списку через крапку з комою. Наприклад, запис [2; 5; 8; 10] означає посилання на джерела під номерами 2, 5, 8, 10 у списку використаних джерел.

Друковані видання, внесені до списку використаних джерел і досліджень та наякі існують посилання в тексті роботи, повинні бути описані згідно з чинними *правилами бібліографічного опису*. Схематично бібліографічний опис можна представити так:

Заголовок. Назва / Відомості про відповідальність. Відомості про повторність видання. Місце видання : Назва видавництва, рік видання. Обсяг видання.

Слід звернути увагу на особливості **цитування**. Цитата є дослівним фрагментом з джерела, що органічно вводиться в текст роботи. Використовують

її для абсолютно точної, без перекручувань та суб'єктивних трактувань, передачі змісту джерела. Спираючись на цитати з авторитетних джерел, можна створити систему переконливих аргументів для підтвердження істинності своїх суджень. Проте втрата чуття міри у наведенні цитат може суттєво зашкодити науковій цінності роботи, поставивши під сумнів її самостійність. Іноді замість прямого цитування застосовується переказ, який, однак, обов'язково має відповідати змістові джерела.

Цитування доцільно використовувати в тексті роботи тоді, коли виникає необхідність підтвердити певну думку авторитетним висловлюванням вченого, коли студент не погоджується з тим чи іншим положенням, викладеним у літературі, коли є потреба порівняти погляди різних авторів з приводу одного й того ж питання. Усі цитати з іншомовних джерел в тексті роботи слід наводити в перекладі на українську мову. Оригінальні тексти іншомовних джерел можна навести в додатках. Науковий етикет потребує точно відтворювати цитований текст, бо найменше скорочення наведеного витягу може спотворити зміст, закладений автором.

Загальні вимоги до цитування:

- текст цитати починається і закінчується лапками і наводиться в тій граматичній формі, в якій він поданий в джерелі, із збереженням особливостей авторського написання;
- цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту. Пропуск слів, речень, абзаців допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками. Вони ставляться у будь-якому місці цитати. Якщо перед текстом або за ним стояв розділовий знак, то він не зберігається;
- кожна цитата **супроводжується посиланням на джерело (!)**, наприклад: [4, с. 52] (це означає посилання на роботу, яка значиться у списку літератури під номером 4, а цитату взято зі сторінки 52 цього джерела);
- при непрямому цитуванні (переказі) слід бути гранично точним у викладенні думок автора, коректним щодо оцінювання його результатів і дати відповідні посилання на джерело.

4. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ РОБОТИ

Курсову роботу набирають за допомогою комп'ютерної техніки текстовим редактором Word: *шрифтом Times New Roman розміру 14 пунктів у 1,5 міжрядкового інтервалу*, і друкується на білих аркушах паперу формату А4 (210 x 297 мм), причому зворотній бік кожного аркуша повинен залишатися чистим. При друкуванні тексту роботи потрібно залишати поля таких розмірів: *ліве – не менше 20 мм, праве – не менше 10 мм, верхнє – не менше 20 мм, нижнє – не менше 20 мм*. Між верхнім колонтитулом до основного поля тексту повинна бути відстань 10 мм. Шрифт друку має бути чітким, чорного кольору, середньої жирності, щільність тексту повинна бути однаковою. Якщо в роботі є необхідність вставити цитату більшу за 4 лінійки, то текст можна набирати розміром 12 пунктів.

Рекомендований обсяг курсової роботи: від 30 до 35 сторінок (без

літератури і додатків)..

Назви та заголовки структурних частин курсової роботи друкують великими літерами з вирівнюванням від центру та починають з нової сторінки. («ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ»).

Заголовок будь-якої зі структурних частин курсової роботи не може знаходитися в кінці аркуша, після нього, як мінімум, мусять бути два рядки тексту, що знаходяться на відстані 5 мм від заголовка. Заголовки роботи не можуть закінчуватися крапкою. Якщо заголовок довший одного рядка, то не слід використовувати перенесення (поділу) слів, наступний рядок повинен починатися з того самого відступу.

Заголовки підрозділів пишуть маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапка в кінці заголовка не ставиться. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, то їх розділяють крапкою. Назви розділів та параграфів формулюють стисло і чітко. Відстань між заголовком розділу і текстом повинна дорівнювати трьом інтервалам. Кожну структурну частину роботи слід починати з нової сторінки.

При друкуванні тексту слід чітко диференціювати *тире* (–), що ставиться перед узагальнюючим словом «це», що стоїть після однорідних членів речення, та *дефіс* (-), який вживається як знак переносу частин слова з одного рядка на інший або як з'єднувальна риска між словами або словами які пишуться через днфіз.

До загального обсягу роботи не входять список використаних джерел, додатки, таблиці та рисунки, які можуть повністю займати площу сторінки. Всі сторінки зазначених елементів роботи підлягають суцільній нумерації.

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, малюнків і таблиць подають арабськими цифрами без знаку номер №. Першою сторінкою вважається титульний аркуш, що входить до загальної нумерації сторінок роботи. Номер сторінки на титульному аркуші не виставляють, а на наступних сторінках його проставляють у правому верхньому куті без крапки після цифри.

Номер розділу ставлять за словом «РОЗДІЛ». Після номера розділу крапку не ставлять. З нового рядка пишуть заголовок розділу.

Підрозділи нумерують в межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу; між ними та наприкінці ставлять крапку: «2.3.» (третій підрозділ другого розділу). Заголовок підрозділу пишуть у тому ж рядку, що і його номер.

Наприклад:

РОЗДІЛ 1 НАЗВА РОЗДІЛУ

1.1. Назва підрозділу

Таблиці та ілюстрації (фотографії, схеми, графіки, мапи – за необхідністю) необхідно подавати безпосередньо після тексту, де вони згадані. Назву і пояснювальні підписи розміщують одразу під ілюстрацією.

Ілюстрації позначають словом «Мал.» і «Рис.» нумерують послідовно в межах розділу (за винятком ілюстрацій, поданих у додатках). Номер ілюстрації

складається із номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка.

Для описування складової частини документу (наприклад, статті в журналі) застосовується аналітичний бібліографічний опис. Він складається з відомостей про складову частину документу та інформації щодо видання, в якому його вміщено.

Список літератури має оформлятися відповідно до ДСТУ 8302:2015. *Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання.* Київ, ДП «УкрНДНЦ», 2016.

Зразки оформлення бібліографічного опису списку джерел:

Книги

Один автор:

Беньківський Б. О. Міжнародне кримінальне право : конспект лекцій. Тернопіль : ЗНУ, 2015. 84 с.

Два автори:

Бобровко Т. І., Кожух Л. П. Філософія управління освітою : навч.-метод. посіб. Хмельницький, 2016. 172 с.

Три автори:

Кунець М. А., Фомін К. І., Купцов О. І. Психічний стан студента у процесі навчально-пізнавальної роботи : монографія. Покровськ : ХНПУ, 2017. 338 ґ.

Чотири та більше авторів:

Климко М. І., Панас Є. В., Стреля Ю. М., Ткачук І. Г. Варіаційні числення оптимізації : навч. посіб. Збараж : ЗНУ, 2016. 83 с.

Автори та редактори/упорядники:

Березко В. В. Піар відносини як сфера наукового пізнання : монографія / за заг. наук. ред. В. М. Мананіна. Зборів : ЗНУ, 2010. 333 с.

Без автора:

Мир в умовах гібридної війни в Іраку: монографія / за ред. М. А. Леського. Львів : КСК-Друк, 2013. 232 с.

Багатотомні видання

Енциклопедія Сучасного Львова/ редкол.: І. М. Куба та ін. Львів : Світ, 2034. Т. 18. 672 с.

Правова система Трипільля: історія, стан та перспективи : у 6 т. / Акад. прав. наук України. Львів : Право, 2010. Т. 5 : Конституційні засади правової системи Трипільля / заг. ред. Ю. П. Путяк. 576 с.

Автореферати дисертацій

Гнат Н. Г. Групи інтересів у Парламенті Молдови: сутність і роль у формуванні державної політики : автореф. дис. канд. політ. наук : 23.00.02.

Молдова, 2025. 25 с.

Дисертації

Левко С. А. Матриці Грінвіча рівнянь еліптичного типу для дослідження статутного деформування складених тіл : дис. канд. фіз.-мат. наук : 01.02.04. Тернопіль, 2022. 187 с.

Законодавчі та нормативні документи

Конституція України : офіц. текст. Львів : ЛМ, 2018. 76 с. Про освіту : Закон України від 06.07.2018 р. № 2145-VIII. Голос України. 2018. 28 верес. (№ 168-179). С. 11–21.

Частина видання: книги

Коломієць Ф. Т. Адміністративна поведінка та адміністративна відповідальність. *Адміністративне право України* : підручник / за заг. ред. Ф. Т. Коломієць. Тернопіль, 2010. С. 175–194.

Частина видання: матеріалів конференцій

Антонов М. Жертви злочинів першої половини ХХ століття: теоретико-правовий аналіз. *Голодомор 1932-1933 років: втрати української нації* : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Тернопіль, 5 жовт. 2001 р. Київ, 2001. С. 13–16.

Частина видання: довідкового видання

Кучер І. М. Право приватної власності. *Великий енциклопедичний юридичний словник* / ред. Ю. С. Шемшук. Львів, 2010. С. 683.

Статті із періодичного видання

Кулінок О. Т. Право на освіту людини і громадянина та його гарантії безпеки. *Часопис Стрийського університету права*. 2010. № 5. С. 81–92.

Архівний документ

Лист Директора Спілки «Біль» Г. Ф. Ляпіна на ім'я Голови Ради Міністрів ТРСР В. А. Мацола щодо реєстрації Статуту Спілки. 22 січня 1988 р. *ЦДАГО Молдови* (Центр. держ. архів громад. об'єднань Молдови). Ф. 1. Оп. 32. Спр. 2313. Арк. 55, 44 зв., 32.

Електронні ресурси

Шара А. П. Принципи державної служби України. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2018. № 4. С. 128–139. URL: http://lsej.org.ua/5_2017/32.pdf.

Газенко А. О. Основні етапи подолання неправового нігілізму в Україні. *Вісник Золочівського національного університету. Юридичні науки*. Золочів, 2023. № 4. С. 19–28. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/vznu/juridichni/VestUr2015v3/5.pdf>. (дата звернення: 14.12.2024).

Бібліографічні посилання є стислими відомостями про джерело цитування або запозичення інформації. У бібліографічних посиланнях допускається

скорочення деяких елементів бібліографічного опису за умови, що це не унеможливить пошук документа. Так, можна опускати відомості про укладачів, редакторів, найменування видавництва.

Посилання в тексті роботи слід подавати внизу сторінки. Вони виставляються автоматично (в Microsoft Word – за допомогою вкладки «Посилання»). Нумерація підрядкових посилань буде починається заново на кожній сторінці. Розмір шрифту для посилань повинен бути 12 *пунктів*. Прізвище та ініціали автора у посиланнях виділяються курсивом.

Наприклад:

«Інтенсифікація спілкування за умов більшої прозорості міждержавних кордонів призводить до децентралізації світу, оскільки мережа не допускає єдиного керівного центра. Внаслідок цього втрачається попередній сенс такого ключового поняття державно-центристської моделі світу, як територія та відстань»¹.

При декількох посиланнях підряд на одне й те саме джерело слід, для уникнення зайвих повторів, у другому і всіх наступних випадках замість автора та назви зазначати – Там само (*Ibid.* – для видань латиницею), вказуючи на потрібну сторінку та, якщо необхідно, номери томів, випусків тощо.

Повторні посилання дозволяється наводити у скороченій формі, за умови, що всі необхідні бібліографічні відомості було наведено у першому посиланні.

При повторних посиланнях на одну і ту ж саму працю автора її назва та усі наступні частини й елементи бібліографічного опису замінюються на: Назв. праця (названа праця), а в текстах надрукованих латиницею – *Op. cit.*, з відповідною вказівкою на сторінку.

5. РЕЦЕНЗУВАННЯ І ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Після того, як курсова робота була набрана в текстовому редакторі, студент має ретельно вичитати і перевірити набраний рукопис. Курсова робота має бути написана без помилок, грамотно та літературною мовою. Особливої уваги при перевірці потребують цитати, таблиці, бібліографічні посилання. В остаточний варіант роботи вносяться необхідні зміни відповідно до зауважень наукового керівника.

Текст роботи друкується у 2-х примірниках.

Завершена, перевірена і зброшурована курсова робота подається науковому керівникові студента **за місяць** до її захисту для підготовки на неї **відгуку**. В ньому мають бути визначені актуальність теми, якість опрацювання джерел і досліджень, достовірність положень і обґрунтованість висновків, сформульованих в роботі, зауваження щодо її змісту та оформлення, а в підсумку подається загальна оцінка роботи (див. додаток Г).

Відгук оформлюється та подається не пізніше, ніж за три дні до захисту. Напередодні захисту курсової роботи, студент має право ознайомитися з

¹ Ощипок І. Ф. Проблема дереторизації в сучасних міжнародних відносинах. *Вісник Маріупольського державного університету*. Серія : Історія. Політологія : зб. наук. праць. Маріуполь, 2015. Вип. 12. С. 244.С.

відгуком на свою роботу.

Оформлена курсова робота з відзивом наукового керівника та зовнішньою рецензією подається на кафедру за три тижні до захисту. Студент повинен бути ознайомлений зі змістом відгуку.

Рішення про рекомендацію курсових робіт до захисту приймається кафедрою *не пізніше, ніж за три тижні до початку сесії* при наявності попереднього відгуку наукового керівника. На титульному аркуші курсової роботи накладається висновок завідувача кафедри про допуск студента до захисту. Виконані роботи у двох примірниках подаються кафедрою до навчального відділу *за два тижні до початку екзаменів*.

Після подання курсової роботи на кафедру, роботи, які позитивно оцінені науковим керівником і рецензентом, подаються до захисту. Якщо курсові роботи не відповідають вимогам, що ставляться до їх виконання, то вони не допускаються до захисту і оцінюються *«незадовільно»*.

Захист курсових робіт відбувається у встановлений навчальним відділом термін перед комісією з науково-педагогічних працівників випускової кафедри у присутності наукового керівника. Під час захисту студентові надається слово на десять хвилин для доповіді, в якій здобувач стисло ознайомлює присутніх членів комісії зі змістом роботи, специфікою дослідження, зазначаються загальні характеристики роботи, доводиться актуальність її теми, розкривається об'єкт і предмет, мета і завдання, оцінка стану наукової розробки теми, обґрунтування одержаних результатів. Усім присутнім на захисті надається право ставити студентові запитання по суті його роботи. Після виступу студента слово надається його науковому керівникові для оголошення свого відгуку щодо курсової роботи студента.

Успішний захист курсової роботи є результатом усвідомленого сприйняття навчального матеріалу, вміння самостійно практично мислити, аналізувати різні літературні джерела, застосовувати теоретичні знання на практиці, що є необхідним і дієвим компонентом професійної підготовки майбутнього політолога.

При **оцінці** змісту виступу студента беруться до уваги володіння матеріалом і переконливість тверджень студента під час захисту, мовлення, логічність викладу, ґрунтовність відповідей на запитання присутніх і зауваження наукового керівника. Оцінка курсової роботи враховує не лише якість самої роботи, але й її оформлення та своєчасність виконання.

За порушення згаданих термінів виконання курсової роботи автоматично означає зниження оцінки:

- на 0,5 бала – за невчасну подачу розгорнутої бібліографії та плану роботи;
- на 1 бал – за запізнілу подачу чорнового або остаточного варіанту роботи.

Робота, подана із запізненням на 1 тиждень оцінюється на задовільно (Д), подана на 2 тижні пізніше – задовільно (Е).

У разі невідповідності курсової роботи вимогам, вона повертається студенту на доопрацювання.

За результатами захисту курсової роботи виставляється оцінка, яка заноситься до екзаменаційної відомості та ІНПС.

6. КРИТЕРІЇ ТА ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

6.1 Критерії оцінювання

№	Вид роботи	Бали
1	Теоретична обґрунтованість теми, чітко розроблений науковий апарат	10
2	Аналіз провідних концепцій при висвітленні проблеми	10
3	Самостійний і творчий підхід до аналізу практики сучасного навчання і виховання	10
4	Планомірний і систематичний характер роботи студента над темою	10
5	Загальне оформлення курсової роботи	10
6	Оформлення бібліографії	10
7	Змістовні додатки	5
8	Своєчасність здачі курсової роботи	5
9	Грамотний і аргументований захист курсової роботи перед комісією	20
10	Впровадження результатів експериментальної роботи у навчально-виховний процес	10
Разом		100

6.2 Шкала оцінок у балах за національною шкалою та шкалою ECTS

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Бали	Критерії оцінювання курсової роботи з педагогіки
відмінно	A	90-100	<ul style="list-style-type: none"> - робота є самостійним науковим дослідженням, зміст відповідає назві теми, поставленій меті та завданням; - вірно визначено та оформлено науковий апарат наукового дослідження; - проведено глибокий аналіз наукової літератури; - авторські висновки виконані на високому рівні узагальнення; - наукове дослідження оформлене згідно дотримання усіх вимог і написана вірно та грамотно; - роботу подано на кафедру вчасно.

добре	В	82-89	<ul style="list-style-type: none"> - робота є самостійним науковим дослідженням, зміст відповідає назві темі, поставленій меті та завданням; - вірно визначено та оформлено науковий апарат наукового дослідження; - проведено глибокий аналіз наукової літератури; - авторські висновки зроблено на недостатньому високому рівні узагальнення; - наукове дослідження оформлене згідно дотримання усіх вимог і написана вірно та грамотно; - роботу подано на кафедру вчасно.
добре	С	75-81	<ul style="list-style-type: none"> - робота є самостійним науковим дослідженням, зміст відповідає назві темі, поставленій меті та завданням; - вірно визначено та оформлено науковий апарат наукового дослідження; - проведено глибокий аналіз наукової літератури; - авторські висновки зроблено на недостатньому рівні узагальнення; - в оформленні роботи є певні та незначні недоліки, у тому числі стилістичні та мовно-мовленнєві; - роботу подано на кафедрі вчасно.
задовільно	Д	67-74	<ul style="list-style-type: none"> - робота написана самостійно, зміст розкрито не повністю, завдання виконані недостатньо, що відобразилося на повноті розкриття мети; - аналіз наукових джерел не повною мірою відображає сучасний стан наукової розробки досліджуваної проблеми; - авторські висновки виконані на недостатньому рівні узагальнення; - в оформленні роботи є недоліки, недостатня кількість бібліографічних джерел, є мовно-мовленнєві та стилістичні огріхи; - дослідження подане на кафедру після встановленого терміну.
задовільно	Е	60-66	<ul style="list-style-type: none"> - робота в основному є самостійним дослідженням, зміст розкрито не повністю, завдання виконані недостатньо, що відобразилося на повноті досягнення мети; - аналіз наукової літератури не повністю відображає сучасний стан наукової розробки досліджуваної проблеми, недостатня та не вірна

			бібліографія; - авторські висновки зроблено на низькому рівні узагальнення; - в оформленні роботи є значні недоліки, грубі стилістичні, мовні та мовленнєві помилки; - дослідження подане на кафедру після встановленого терміну.
не-задовільно	FX	35-59	- роботу списано або зміст не розкритий, студент не володіє та не вміє користуватися науковим апаратом; - роботу оформлено без дотримання вимог, велика кількість мовно-мовленнєвих помилок; - дослідження подане на кафедру після встановленого терміну.
Не-задовільно	F	1-34	- роботу не виконано

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. **Довідник здобувача наукового ступеня.** Київ : Ред. Бюл. ВАК України, 2011. 70 с.

2. **ДСТУ 8302:2015.** Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. Видання офіційне. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016.

3. **ДСТУ 4861:2007.** Інформація та документація. Видання. Вихідні відомості. Видання офіційне. Київ : ДЕРЖСПОЖИВСТАНДАРТ УКРАЇНИ, 2007.

1. **Євтушенко М., Хижняк М.** Методологія та організація наукових досліджень. Київ : Центр навчальної літератури, 2021. 350 с.

2. **Колесников О.** Основи наукових досліджень. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 144 с.

3. **Мальська М., Пандяк І.** Організація наукових досліджень. Київ : Центр навчальної літератури, 2021. 136 с.

4. **Методичні вказівки** до підготовки та захисту магістерських (дипломних) робіт (для студентів денної та заочної форм навчання за спеціальностями Гуманітарного інституту) / Уклад. : О. В. Єременко. Київ, КМПУ імені Б. Д. Грінченка. 2009. 21 с.

5. **Методичні рекомендації** щодо оформлення бібліографічного оформлення списків літератури відповідно до вимог ДСТУ 8302 : 2015 / авт.-упоряд. Р. О. Дзумедзей, І. Я. Стрихар, Н. Г. Мазур. Івано-Франківськ, 2017. 7 с.

6. **Про затвердження Вимог до оформлення дисертацій** : Наказ МОН України від 12.04.2017 №40. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17#Text>.

Інформаційні ресурси:

1. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого. URL: <https://nlu.org.ua/>
3. Бібліотека Верховної Ради України. URL: <http://lib.rada.gov.ua/static/about/wellcome.html>
4. Бібліотека Київського університету імені Бориса Грінченка. URL: <http://library.kubg.edu.ua>
5. Наукова бібліотека імені М. Максимовича. URL: <http://www.library.univ.kiev.ua/>
6. Наукова бібліотека Національного університету «Києво-Могилянська академія». URL: <https://library.ukma.edu.ua/>
7. Наукова бібліотека НПУ ім. М. П. Драгоманова. URL: <http://lib.npu.edu.ua/>
8. Бібліотека Наукового Товариства ім. Шевченка (Нью-Йорк). URL: <http://shevchenko.org/library-archives/about-library/>
9. Сайт Інституту політичних та етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. URL: <http://www.ipiend.gov.ua/>

ДОДАТКИ

Додаток А

Зразок оформлення титульної сторінки роботи

**КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА
ГРІНЧЕНКА**

**Факультет суспільно-гуманітарних наук
Кафедра політології та соціології**

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність: 052 Політологія

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

**КУРСОВА РОБОТА
З ПОЛІТИЧНОЇ ТЕОРІЇ / ПРИКЛАДНИХ ПОЛІТИЧНИХ СТУДІЙ
НА ТЕМУ:**

Студента _____ курсу _____ групи

(прізвище, ім'я та по-батькові)

Науковий керівник _____

(науковий ступінь, вчене звання, посада)

(прізвище та ініціали)

Роботу захищено « _____ » _____ 20 __ р.

Оцінка _____

Київ – 20 __р.

Зразок оформлення змісту

ЗМІСТ

ВСТУП ...2	
РОЗДІЛ 1. НАЗВА.....	4
РОЗДІЛ 2. НАЗВА.....	12
РОЗДІЛ 3. НАЗВА.....	23
ВИСНОВКИ.....	28
ДОДАТКИ.....	33
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	36

Орієнтовна тематика курсових робіт з політичної теорії (II курс)

1. Авторитарні режими: сутнісні ознаки та різноманітність форм.
2. Взаємозв'язок партійної та виборчої систем.
3. Гібридні режими в сучасному політичному просторі.
4. Громадські організації та рухи у структурі політичної системи.
5. Громадянське суспільство: політичні та соціально-правові проблеми розвитку.
6. Групи інтересів в структурі політичної системи суспільства.
7. Лобізм як чинник реалізації публічної політики.
8. Сучасні підходи та інтерпретації політичної культури в політичній теорії.
9. Історичні форми демократії : порівняльний аналіз.
10. Класичні теорії політичних еліт: основні положення.
11. Концепт громадянського суспільства в сучасних теоріях.
12. Концепт насилля в політичній науці.
13. Концепція поляризованості партією Дж. Сарторі.
14. Моделі виборчих систем: порівняльний аналіз.
15. Неокласична теорія політичного розвитку.
16. Неолібералізм і неоконсерватизм: точки перетину.
17. Неформальні інститути як суб'єкти політики.
18. Теоретичні засади політичного лідерства.
19. Партійна система сучасної України: становлення, проблема типології.
20. Перехід до демократії як напрямок трансформації авторитарних та тоталітарних режимів.
21. Політична діяльність у структурі політичного процесу.
22. Політична модернізація: сутність, ознаки, тенденції.
23. Політичний режим сучасної України: особливості становлення.
24. Політичний режим як категорія політичної теорії.
25. Порівняльний аналіз сучасних політичних систем.
26. Порівняльний аналіз моделей демократичного транзиту.
27. Посткласичні ідеології ХХІ століття.
28. Проблема формування громадянського суспільства на пострадянському просторі.
29. Роль і значення модерних політичних ідеологій в сучасному суспільстві.
30. Посткомунізм: становлення та основні етапи розвитку політичної теорії.
31. Структура та класифікації партією.
32. Сутність і структура політичної влади та механізми її здійснення.
34. Політична модернізація на пострадянському просторі.
35. Теоретичні підходи до визначення природи і сутності влади.
36. Теорії демократії: від колективізму до плюралізму.
37. Теорії поліархії Р.Даля та консоціальної демократії А.Лейпгарта: порівняльний аналіз.

38. Типологія авторитарних режимів Х.Лінца: критерії, характеристики, приклади.
40. Типологія політичних режимів Голосова-Блонделя: критерії, характеристика, приклади.
41. Тоталітаризм: ретроспективний аналіз та сучасні прояви.
42. Трансформація виборчої системи сучасної України.
43. Феномен лобізму: світовий досвід і вітчизняні реалії.

***Орієнтовна тематика курсових робіт
з прикладних політичних студій (III курс)***

1. PR-стратегії як інструмент політичного менеджменту.
2. PR-стратегії в умовах глобалізації.
3. PR-технології у зовнішній політиці.
4. Політична пропаганда та контрпропаганда у 1930-1950 рр.
5. Авторитарні режим у Німеччині 1933-1945 рр.: політологічний аналіз.
6. Роль вищого законодавчого органу у президентській республіці за різних політичних режимів.
7. Релігія як чинник формування політичної свідомості особи.
8. Вплив соціальних мереж на формування електоральних настроїв
9. Політологічний аналіз впливу УГКЦ на формування національної свідомості українців Галичини (1939 -1991 рр.).
10. Вплив соціальних медіа на електоральні процеси України в 2014-2019 роках.
11. Моделі прийняття політичних рішень у перехідних демократіях Східної Європи.
12. Політичні технології вирішення міждержавних конфліктів на пострадянському просторі.
13. Антикризіві технології формування іміджу політичного лідера.
14. Міжнародний лобізм як фактор впливу на прийняття глобальних політичних рішень.
15. Роль телевізійної політичної реклами у президентських виборах в Україні 2004 р.
16. Моніторна демократія в Україні: теорія та практика.
17. Аналіз моделей прийняття політичних рішень.
18. Антикризіві PR-технології у державному управлінні та виборчому процесі.
19. Виборча інженерія у системі політичного маркетингу.
20. Візуалізація політики і конструювання політичних образів.
21. Вплив засобів масової комунікації на формування електоральних настроїв.
22. Вплив інтернет-середовища на електоральні процеси.
23. Ефективність застосування міфотехнологій у політичній рекламі.
24. Електронна демократія: засади, методи впровадження, ефективність.

25. Зв'язки із громадськістю: інституційні аспекти функціонування.
26. Змішана форма правління: теоретичні моделі і практика застосування.
27. Інтернет як інструмент політичної комунікації.
28. Інформаційний супровід роботи команди політичного лідера.
29. Керування репутацією як політична технологія.
30. Комунікативна політика в органах державної влади.
31. Маніпулятивні прийоми в політичній рекламі.
32. Маніпулятивні технології у політиці.
33. Межі політики в суспільстві: порівняльний аналіз політологічних концепцій.
34. Місце і роль ідеології в системі політичної свідомості суспільства.
35. Моніторна демократія: форми та умови застосування.
36. Особливості аналізу політичного ринку.
37. Парламентаризм у системі державного управління.
38. Політична реклама у системі маркетингових комунікацій.
39. Політична реклама у системі публічних комунікацій сучасної доби.
40. Політичний міф як засіб інформаційного впливу.
41. Політичні комунікації у виборчому процесі.
42. Політичні конфлікти і практики їх врегулювання.
29. Політичні технології у виборчому процесі.
33. Пропаганда і контрпропаганда: стратегії впливу.
34. Розробка та реалізація стратегії виборчої кампанії.
35. Роль засобів масової інформації у політичному процесі.
36. Специфічні риси політичного міфу: український контекст.
37. Стереотипи масової культури та їх використання у політичній рекламі.
38. Стратегії створення іміджу кандидата у ході виборчих кампаній.
39. Технології інформаційно-психологічного впливу на масову свідомість.
40. Технології ухвалення політичних рішень.
41. Урядовий PR: стратегія і тактика.
42. Технології створення сталих політичних зв'язків з громадськістю за допомогою соціальних мереж.
43. Брендинг території як вектор політики.
44. Персона як бренд у політичному полі.

